

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor, félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor, negyed évre 5 kor.
Egyéb szám ára: 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
HEUMANN MÖR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

A Bauernverein megyénkben.

Van ilyen is Magyarországon. És a mi a fő, működik zavartalanul és annál biztosabban; működik pedig a magyarság rovására. Itt-ott olvasták ezt a nevet, de nagy gondot sehol sem fordítottak rá, sőt valljuk be őszintén a politikai élet küzdelmei között működését közgazdasági szempontból még üdvösnek is nyilvánították fővárosi és vidéki lapok egyaránt.

Pedig ez a »Südüngarische Bauernverein« nem csak a nép gazdasági érdekeit szolgálta, hanem nemzetiségi politikát is üzött. Gazdasági ürügyek alatt beférkőzött hazánk délvidékének német ajku lakossága közé s ezeket is bevonta a gazdasági érdekek védelmének címe alatt nemzetiségi akciókba. Így terjeszkedett mondhatnám nemcsak észrevétlenül, hanem mintegy pártfogoltatva a magyar gazdaközönség nembánomsága által, amely gazdaközönség türelmességénél fogva mindig örült másoknak boldogulásán, mert magyar őszintesége, magyar becsületessége nem is sejtette, hogy a Südüngarische Bauernvereinnek leplezett céljai is lehetnek.

Megyénkbe is eljött már ez a Verein. Csakhogy megyénkben már nyitabb volt céljait illetőleg. Itt már megtette azt, hogy megyénk magyar gazdasági egyesületét nemcsak hogy mellőzte, hanem annak rovására dolgozott. Ez volt nekünk a szerencsénk, mert így megnyitott szemünk s a gazdasági érdekek istápolásának hangoztatott célja mögött más célokat is kezdtünk keresni.

Rácz György földbirtokos, közgazdasági előadó ismerte föl a Bauernvereinnek azt a leplezett célját s figyelmeztetett is rá haladéktalanul a vármegye közigazgatási bizottságának ülésén a vármegye közgazdasági állapotáról szóló jelentésében. A jeles közgazdasági előadó jelentésének a Bauernvereinre vonatkozó részét megszivlelendő figyelmeztetésként szóról-szóra idézzük. Így szól ez a rész:

»Nem örömet, de szükséges érintenem, hogy a Südüngarische Bauernve-

rein a hódásghí fiókegylet (a megyei gazdasági egyesület fiókja) *mellőzésével s annak egyenes erkölcsi gyengítésére, vándorgyűlés czímen egy rögtönzött kiállítást rendezett a hódásghí fiókegylet területén és tetemes összegű díjakat is osztogatott.*

Miután ezen invasióra külön és pedig részletesen kitérni óhajtok, itt csak annyit jegyzek meg, hogy vármegyénkben a hódásghí fiókegyleten kívül van egy gazdasági egyesületünk, van gazdasági szövetségünk és tudjuk *hogy ezek hazafias irányban, körültekintéssel felkarolják a gazdák és kigazdák összes érdekeit, — a szomszéd Bauernverein gyanus segítségére tehát nincs szükségünk.*

Komoly helyről hangzottak el ezek a szavak és pedig oly módon, hogy azt másnak, mint a magyarság kötelességszerű védelmének nem tekinthetjük. A veszedelemre figyelmeztetnek tehát és pedig a komoly veszedelemre.

Most már tehát kötelességünk a baj ellen védekezni. És e védekezésben a gazdáknak és a kigazdáknak más vezére nem lehet, mint a megyei gazdasági egyesület, amely kötelességszerűleg magára is vállalja a vezérszerepet éppen a magyarság érdekében.

De Rácz Györgynek ezen kijelentését most már figyelembe kell venni minden magyar lapnak is, hogy a Bauernverein működését ezekkel összhangzatosan és ezeknek megfelelően bírálja el. A Délvidék magyarsága bizonyára köszönettel fog tartozni Rácz Györgynek a kimondott igazságért.

A közgazdasági küzdelmekben az igazság védelméért szívesen fegyvertársnak fogadhatnak el minden becsületes törekvést, de azt a törekvést, mely magyar ellenes, csak ellenségnek tekinthetjük és vele mint ellenséggel bánhatunk csupán el és pedig a jelen esetben annál kiméletlenebbül, mert hiszen nem is mint nyílt ellenség áll velünk szemben, hanem aknamunka segítségével akar fölénk kerekedni, akar bennünket elnyomni.

A vigyázat most kötelesség, a védelem a kötelességek kötelessége.

A verbászi választás.

A verbászi választás pénteken, f. hó 10-én lesz. A szavazás, minthogy a kerület választói az 1500-at meghaladják, két szavazatszedő bizottság előtt történik. A bizottságok a következőképen alakították meg:

Választási és egyszersmind I-ső szavazatszedő küldöttségi elnök: Mezey Zsigmond (Bácskula); jegyző: Pápay László (Bácstopolya). Az első szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje: Ujverbász, Bácskula, Szeghegy, Torzsa, Kis-kér. — II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási elnök: Koch Bernát (Bácstopolya); jegyző: Limbeck Pál (Hegyes). A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje: Overbász, Kucura, Kishegyes, Bácsfeketehegy, Bácstopolya. A választási küldöttség helyettes elnökei: Koch József (Kiskér), Kovalszky Lajos (Ujverbász); helyettes jegyzői: Máhr József (Kiskér), Güntner Károly (Bácsfeketehegy).

Báró Vojnich István tegnap, kedden folytatta körutját a még hátralevő három községben, Torzsan, Kucuran és Kiskéren s mindenütt óriási hallgatóság jelenlétében tartotta meg gyakori zajos helyeslésekkel és öljenzésekkel megszakított hatásos programbeszédet, a melyekből tudósítunk a következő részleteket jegyezte fel:

A szabadelvű irányzat és eszmék feltétlenül hívének vallja magát, a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kérdések előnyös megoldását hangoztatja és az ujonczjutalék felemelésének kérdésében elfoglalandó álláspontjáról nyilatkozik.

Nem zárkózott el annak a fejtegetésétől sem, hogy véleménye szerint sokban jogos és méltányos azoknak a kívánsága, kik a mai bonyodalmas helyzetet akként kívánják megoldani, hogy vagy az ujonczjutalék felemelésére vonatkozó javaslat visszavonassék, vagy pedig a kívánt vér és pénzáldozatért megfelelő nemzeti engedmények adassanak.

Ezután a mezőgazdasági munkások részére adandó kedvezmények és könnyítések szükségességéről, a létszámminimum mielőbbi megállapításáról és a végrehajtási törvény szükséges módosításáról beszélt, végül a választók további bizalmába ajánlotta magát.

Legujabban dr. Terék József ó-becsei ügyvéd lépett föl a verbászi kerületben függetlenségi programmal. Minthogy dr. Terék ezáltal a kerületben a függetlenségi párt egy-

ségét megzavarta, dr. *Csillag* Károly a je-löltségtől a mai napon visszalépett.

*

A f. hó 10-én, pénteken megtartandó vá-lasztás színhelyére, Verbászra a rend fentar-tása végett a 86. gyalogezred 2. százada lett Szabadkáról kivezényelve.

Országgyűlés.

Apponyi Albert megnyitván az ülést, ki-jelenti, hogy a napirend előtt Polónyi Géza személyes kérdésben fog felszólalni.

Polónyi Géza azt veti a miniszterelnök szemére, hogy eddig még nem nyilatkozott egyetlen kérdésben sem nyíltan. Tiltakozik az ellen, mintha ő mondta volna, hogy a Ház feloszlata korrólant felségjog. A mi-niszterelnök titkolódzása arra készíti, hogy a harcot nyíltan tovább fogja folytatni.

Khuen Hédervárjy kifejti, hogy ő nem titkolódik, azon az állásponton áll most is, mint megbízása előtt. Kijelenti, hogy ő egyáltalában nem akarja a katonai javasla-tokat tárgyalni. Az egyelőre szót félreér-tették. A házszabályokat nem akarja revidé-álni. A klotürtől végső esetben nem zárkózik el. Az 1899, XXX. törvényziki-ket nem akarja módosítani.

Kossuth Fezencz kijelenti, hogy a klotür behozatalának ellent áll. Utánna Kom-játhy Béla és Barabás Béla beszélnek na-pirend előtt majd a napirendben elsőnek Vlád Aurél szólal föl.

A haldokló pápa.

Ó-szentsége állapotában még eddig semmi-féle változás sem állt be. Ma a következő szűkszavu távirat érkezett Budapestre:

Róma, július 8.

(Reggel 8 óra 10 percz.) *A Voce della Verita* szerint a szentatyja az éjt arány-lag nyugodtan töltötte.

A fehér kereszt egyesület köz-gyűlése.

A szabadkai Fehér Kereszt Egyesület ma dé-lután tartotta 1903 évi rendes közgyűlését *Birkássné Szuchich* Adrienne elnöklete alatt.

Megjelentek a közgyűlésen Morvai Ákosné, Paukovich Andorné, Özv. Kuzmanoviczné Teréz, Sztojkovits Dusanné, Vermes Erzsike, Leovics Miczi, özv. Geiger Adolfné, Taussig Vilmosné, Horovitz Ignáczné, Karácsonyi Árpádné, Jankovics Margitka, Szántó Edéné, Weinberger Lajosné és leánya, Dávid Vil-mosné, Galandauer Ilona.

Elnök az ülést megnyitván, titkár, Szi-gethy József indítványára a választmány a következő tagokkal egészített ki: Flatt Vik-torné, dr. Mukics Simonné, Sztojkovics Du-sanné, Fárnek Lászlóné, ifj. Vojnits Istvánné, Vermes Miczi, dr. Bolics József, Mukics Si-mon, Schabl Ignác.

Ezután a pénztári jelentést olvassa föl Ba-logh Lajos, mely szerint az egyesület mult évi bevételé 13900 kor. 41 fil. volt, kiadása 4184 kor. 91 fil. volt, maradt tehát tiszta jövede-lem 9715 kor. 91 fil., amelyet hozzá adva a mult évi pénzmaradványhoz, az egyesület tiszta vagyona 26148 kor. 04 fil.

Ezután Pertich Mihály meleg hangon em-lékezik meg azoknak a buzgalmáról, akik az egyesület felvirágoztatásán lankadatlanl fáradoz-tak. Indítványozza tehát, hogy Schmausz Endre főispán, özv. Vojnich Lukácsné, Bir-kássné Szuchich Adrienne, Morvai Ákosné urnóknak, Szigethy József és Balogh Lajos-nak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék és hogy Széll Kálmánt az országos egyesület

elnökét táviratilag üdvözlőjek. Indítványozza végül, hogy az egyesület vagyonának kamatait ezentul 7 éven felüli gyermekek ápolására fordítsák.

Az indítványok egyhangu elfogadása után elnök az ülést berekeszti.

Az ipartestületi előljáróság ülése.

Az ipartestület előljárósága tegnap este tartotta Pausics János elnöklete alatt július havi ülését.

A tanoncbizonyítványok kiosztása és a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök Pausics János köszönetét fejezte ki az előljáróságnak azon részvéteért, melyet megboldogult feleségének halála alkalmával nyilvánított.

Ezután a budapesti m. kir. lottó jövedéki igaz-gatóság átirata következett az 1900 évben ren-dezett helyi iparkiallítás sorsjátéka után járó lottódíj és nyereség adó megküldése iránt. Ezen átiratot az előljáróság kiadja intézkedés és javaslatétel végett dr. Reisner Lajosnak, mint a kiállítás volt elnökének.

A debreczeni V. országos cipész kongresz-szus végrehajtó bizottságának átiratát tárgyal-ták ezután, amelyben tudatja, hogy az or-szágos cipész kongresszus és az azzal kap-csolatos cipész kiállítás f. évi augusztus hó 15 és 16-ikán fog megtartatni. Erre a hely-beli cipész iparosok közül az előljáróság a saját kebeléből Tóth Lajos szakiparost, és előljárósági tagot küldi ki és a helybeli ösz-szes cipészeket július hó 13-ikán hétfőn esti 7 órára értekezletre összehívja hogy maguk közül is küldjenek ki képviselőt.

Ezután Nagy Péter előljárósági tag he-lyett, aki három ülésről egymásután igazol-atlanul elmaradt, Vida István póttagot hív-ták be, minthogy Nagy Péter elmaradásai folytán lemondottnak tekintendő.

Abrasics Máté, testületi gazda ezen ál-lásáról lemondván helyébe Horváth (Holz) János, harisnyakötő választatott meg.

Az új iparosok jegyzékének felolvasása után az ülést elnök berekeszti.

H I R E K.

Szabadka, július 8.

— **Kinevezés.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. *Völgyi* János szabadkai lakos ügyvédjelöltet a vezetése alatt álló ítélő-tábla kerületébe díjtalan joggyakornokká ne-vezte ki.

— **Városi feliratok.** A tanács mai ülésén fogadta el a közgyűlés határozata folytán elkészült feliratokat. Az egyiket a kereskede-lemügyi miniszterhez, melyben azt kéri a város, hogy bővítsék ki a szabadkai pálya-udvar, s ennek a költségeit vegye föl a kor-mány a jövő évi költségvetésbe. A második felirat a tűzérési kaszárnyára vonatkozik, melyben a közgyűlési határozat foglaltatik s a egyes bizottság kiküldését kéri, hogy a kaszárnya helye lehetőleg még e hónapban megállapíttassék.

— **Iskolaszéki ülés.** A helybeli polgári községi iskolaszék f. hó 9 én d. u. 4 órakor rendkívüli ülést tart melynek egyedüli tárgya a szabadkai közs. elemi népiskolák igazgatá-sáról szóló szabályzat-tervezet megvitatása. Érdekes a dologban az, hogy míg a nem szervezett, de tényleg létező felügyelő-igaz-gatói állás miniszteri döntés alatt áll, az új tervezet ezen állást fentartja, sőt ugy az iskolaszék mint a tanító-testület, igazgató-tanítók és iskolaszéki gondnoknak — a kul-tuszminiszter 44.246/902 szám alatt kibocsá-

tott új iskolaszéki utasításában s illetve a népiskolák új rendtartásában körvonalozott teendőit s főleg jogkörét a felügyelő igaz-gató hatáskörébe utalja. — Szóval az egész tervezet fából-vaskarika, melyhez a kultur-miniszternek még sok szava lesz.

— **Esküvő.** Blumenthal Károly vármegyei aljegyző, e hó 8-án, szerdán délután 5 óra-kor vezette oltárhoz Szaich Vilma urleányt, Szaich Lajos várm. közig. kiadó leányát.

— **Táblabírák szabadságon.** A szegedi kir. ítélőtábla bírái közül már sokan meg-kezdték két hónapra terjedő szabadságukat. Így Kanyó Lajos, Jancsik Viktor, Raskó Ist-ván, Schulek Kálmán és Szabó Géza tábla-bírák a napokban már elutaztak Szegedről, ellenben Dolmay Pál, Buday János és Vitt László csak néhány nap mulva távoznak el a városból és csak két hó mulva foglalják el ismét hivatalukat.

— **A képesítő eredménye.** Néhány nap előtt megemlékeztünk a helybeli állami ta-nítóképződe képesítőjének eredményéről, de csak a száraz tényt konstatálva, addig míg e szokatlan eredmény oka felől a tanári kar részéről értesítést nem nyerünk, nem akartunk fejtegetésekbe bocsátkozni. Illetékes helyről nyert informacionk alapján a tömeges bu-kás oka a magántanulók készületlenségének az eredménye, mert a 13 magántanuló kö-zül 7-en lettek visszautasítva, 44 rendes nö-vendék közül pedig mindössze 11-en. E sze-rint tehát a rendes tanulóknak csupán 25% nem nyert oklevelet. Megjegyezzük még, hogy egész évre a 18 bukott növendék kö-zül csupán kettő lett visszautasítva.

— **Gyászír.** Zomborból írják, hogy dr. Czvetkovits Péter köz- és váltóügyvéd teg-nap este hosszas szenvedés után élete 48. évében elhunyt. A megboldogultat siratják özvegye, gyermekei Julia és Gyuricza. Teme-tése ma délután 5 órakor volt.

— **Közgyűlés.** A »Szabadkai kör« f. hó 13-án délután 1/2, 6 órakor tartja az Otthon-kávéház külön helyiségében az idei második rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysoro-zata: 1) Titkár jelentése; tagfelvétel. 2) Alap-szabályok módosítása. 3) Ügyviteli szabály-zat szerkesztésére kiküldött bizottság jelen-tése. 4) Tánczvizalom előkészítő bizottság választása. 5) Indítványok. Tekintettel arra, hogy a közölt tárgysorozat némely pontja a kör vitalis érdekeit érinti, kérjük az összes tagoknak a jelzett időben s helyen való pontos megjelenését. Az elnökség.

— **Megyénk munkás viszonyai.** Rác-z György jelentése szerint a munkásviszonyok kedvezőbbek, mint a mult évben, a kíván-dorlás azonban nagy mérveket öltött oly-annyira, hogy számos községben a napszám megdrágulása konstatálható. Nagy érdeme van a kívándorlás megakadályozásában *Zabik* László óverbázi állami tanítónak, ki a házi-ipart a vármegyei munkásokkal megkedvel-teti és a téli idény alatt munka és kenyér-kereset nélkül álló munkások tekintélyes ré-szének jó megélhetési módot biztosított — 53 oly munkást képezett, kik a szervezett tanfolyamokra mesterekké lettek kinevezve és 1038 oly munkást képezett ki, akik a mezei munka szünetelésé alatt kenyérekere-sethez jutottak.

— **Alapkőletétel.** A cservenkai ág. ev. gyülekezet folyó hó 5-én rakta le ünnepé-lyesen új díszes iskolájának alapkövét. Az ünnepélyes aktus a gyülekezet nagyszámu hivesinek, az előljáróság, egyesület, valamint a község egyéb közönségének jelenlétében nyerte lefolyását. Az ünnepély 11 órakor vette kezdetét; az alkalmi egyházi ónek el-

hangzása után Stieghelmár János ev. lelkész, rövid, hatásos beszéddel ecsetelte az ünnepély jelentőségét Isten áldását kérve az áldozatkész gyülekezetre s a község összes lakóira. Erre következett az alapkőbe letett okmány felolvasása. Az ünnepély a lelkész imájával és énekkel nyert befejezést.

— **A képezdel szünetel tanfolyamra.** Dr. Gööz József budapesti polgári iskolai igazgató városunkba érkezik, hogy a képezdelben tartandó tanítási tanfolyam ideje alatt az általa feltalált újabb írva—olvasás tanítási módszert bemutassa. Értesülésünk szerint a napokban Czukrasz Róza is ideérkezik, hogy a phonomimikai módszernek szerezzen híveket.

— **A zombori felső kereskedelmi iskola.** 1892/93. tanévben végzett növendékeinek a napokban volt 10 éves találkozásuk. A volt tanítványok küldöttségileg tisztelegtek az iskola igazgatóságánál és egyuttal megújították szerződésüket újabb 10 évre. Ez a legközelebbi találkozó összeesik az iskola fennállásának 25-ik évfordulójával.

— **Névmagyarosítás.** Schlesinger Ignác ó-szivaczi illetőségű vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel »Kemény«-re változtatta.

— **Épülő megyei utak.** Sztankovits György kir. főmérnök jelentése szerint a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut Uj- és Osovó és Ókér községek közötti szakaszán, a zombor—palánkai törvényhatósági közut Obrovác és Palánka közötti szakaszán az építési munkák folyamatban vannak, de a nagy esőzések miatt lassan haladnak előre. Az adapádéi révhez vezető ut műtűttá váló kiépítése befejeztetett, óp ugy befejezést nyert a bácsbrestováci vasuti állomáshoz vezető ut. A Kernyaja, Omorovica és Bácsstopolya közti ut biztosítása iránt megtartott versenytárgyalás ellen felebbezés adatott be, mely a kereskedelmiügyi miniszterhez lett felterjesztve.

— **Tűzoltó szaktanfolyam.** A magyar országos tűzoltó szövetség értesítette a tanácsot, hogy az idegi tűzoltó szaktanfolyamra még felvesz hallgatókat. Kéri egyuttal, hogy tegye közzé a felvétel feltételeit, s a szaktanfolyam hallgatói számára biztosított kedvezményeket, hogy e feltételek mint a kedvezményekről szóló értesítés betekintethők az önkéntes tűzoltók laktanyáján.

— **A báttaszéki új templom festése.** A körülbelül félmillió korona költséggel épült báttaszéki góthstylu templomot a község 15 ezer korona költséggel ki festeti. A hitközség a festést (Blaskovich) Bátor Mihály országhírű szabadkai templomi műfestőre bízta, a ki nagy szakavatottsággal és tudással már megkezdte a festési munkálatokat. Blaskovits műfestő 24 emberrel lázasan dolgozik, úgy, hogy a templom festése szeptember hó 15-ike körül készen lesz. A templom fölszentelése október 4-én, Rózsafűzér napján fog nagy ünnepek közt megtartatni

— **Kitűntetett zenedeli növendékek.** A város 80 koronát utalt ki a jeles előmenetelű zenedeli növendékek megjutalmazására. Gaál Ferencz, a zenede igazgatója a kiutalt összegben zeneműveket vásárolt, a melyeket a következő növendékeknek ítelt oda: Rónai Margit, Herczl Mariska, Horvát Irma, Görög R. Sylvia, Turbók Vilma, Rosenfeld Margit, Jarányi Erzsi, Fischer Ella, Dominus Ella, Balogh Ilona, Schutzenberger Stephánia és Klein Gyula.

— **Beszűntetett telefonállomások.** Kis hegyesen, Szeghegyen és Bácsfeketehegyen a telefonállomásokat beszűntették, két utóbbi

községben azonban táviró lett felállítva. Ugyan csak táviróval lett egyesítve a gombosi postahivatal is korlátolt nappali szolgálattal.

— **Ló a vonat előtt.** Szücs Vendel tegnap délután a bajmoki ugarakon itatta a két lovát, miközben az egyik elszabadult s felvágatott a vasuti töltésre, melyen éppen a Zombor felől jövő vonat közeledett. A ló megijedve rohant a gép előtt, de a töltésről le nem szaladt s így az öt utoléró gép alatt lehelt ki páráját. A mint értesülünk, a tulajdonos kártérítési keresetet indít a vasut ellen, mert a gépész nem állította meg a gépet.

— **Szélhámos álmérnök.** Lapunkban már egy izben hirt adtunk arról az ügyes szélhámosról, — a ki Kiss József helybeli lakósnál mérnöknek mutatta be magát és az asztalról egy 20 koronás bankjegyet ellopva megszökött. Azóta már több izben érkezett panasz a rendőrséghez, hogy az álmérnök több uri háznál, sőt legutóbb a szt.—ferenczrendiek zárdájában is megfordult könyöradományokat gyűjteni és persze, a hol valamihhez hozzáfért, azt el is emelte. Ujabbban Vajdafi Vajda Dezső zombori mérnöknek adta ki magát, de a rendőrség még mind-egyig nem bírta elcsipni, mert oly ügyesen tér ki a rendőrök elől, hogy mindig öt perccel előbb távozik onnan, a hol a rendőri közegek nyomozzák.

— **A rendőrség fogása.** Pintér (csuszpájz) Antal szabót, akit a rendőrség okirat hamisítás miatt körözött, a rendőrök ma elfogták az V. kör 985. számú házában, ahol Marián Etel nevű nagylaki illetőségű asszony nál rejtőzött, akivel vadházasságban élt.

— **Modes Vilmos az ügyészségnél.** Modes Vilmost, a Hubacsek utóda keztyűs özög letartóztatott tulajdonosát ma átkisérték az ügyészség fogházába.

— **Elveszett váltó úrlap.** Eisenhardt Péter, Beck Mátyás, Freidinger Mihály és Eisenhardt András kunbajai lakosok jelentették a rendőrségnél, hogy egy nevük aláírásával ellátott 40 filléres váltóúrlapot elvesztettek.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Kakas Károly 5 éves, Lázity Mária 1 hónapos. Született 6. 3 leány, 3 fiu. Házasság Szabó József Odry Rozáliával, Hengel Gabriel Béla Petrik Erzsébettel.

— **Felhívjuk t. olvasó közönségünk figyelmét** Bátor Mihály helybeli műfestő cégnek mai számunkhoz mellékelt hirdetésére.

A tanítónői gazdasági tanfolyam ki-rándulásai a földmives iskolába.

A szabadkai tanítónők képezdelében rendezett tanítónői gazdasági tanfolyam hallgatói a palicsi földmives iskola tangazdaságát a tan-személyzet vezetése mellett a következő gyakorlati okmutatások céljából veendő igénybe.

Folyó hó 9-én be lesz mutatva a zöld-séges kert beállítása, melegágy készítése, magvetés, rigolirozás, különböző talajmivelések keresztül vitele, zöldségek feldolgozása, csomagolása és értékesítése.

11-én: a faiskola és szőlő beállítása, a csemeték és szőlő ültetése, védelme, a szokásos évközi munkálatok bemutatása, a gyümölcs csomagolása, értékesítése. A prэшház az erjesztő kamara és a pincze berendezésének bemutatása, a bor kezelése és a bor-czet készítése.

16-án: A keleti és nyugoti szarvasmarha fajták rövid ismertetése, a különböző fejési módok bemutatása, az édestejnek cse-mege vajjá való feldolgozása.

18-án: A baromfi telepen tenyésztett szárnyasok ismertetése, a Hearzon féle költető gép és a székely csirke-etető bemutatása.

23-án: A méhesben a különböző kasok és kaptárak bemutatása a mézpergetéssel egybekötve. A háziipari munkaterem meg-szemlélése és abban a földmives iskolai tanulók által készített és készitendő kosarak, seprők, szatyorok és zsupkasok készítésének megtekintése stb.

Néhány szó az iparos inasok iskoláztatásáról.

Pár hét óta este 7 óra tájban úgy tűnik fel, mintha nagy változás történt volna azokon az utczákon, melyek a Széchényi- és bel-téri iskolák felé vezetnek. Micsoda átalakulás! A napi fáradságos munka után nyugodtan mehetnek haza az emberek; védtelen asszonyok, leányok minden félelem, rettegés és pirulás nélkül járhatnak-kelhetnek; kereskedőknek, iparosoknak, kiknek üzlete ez utvonalak valamelyikén van, nem kell bortal az ajtóba állaniok üzleteiket megvédelme-zendő az esetleges támadások ellen. Szinte szokatlan a nyugalom, melyben teljes két hónapig része leszen az emberiség azon szerencsétleneinek, kiket a balsors a fentemli-tett utvonalakra kárhóztatott.

De hát mi történt? Nem kevesebb, mint-hogy az iparos inasok iskolájának kapui is bezárultak. Hogy mit jelent ez, azt azok tud-ják legjobban. Kiket utjok este 7 órakor az inasiskolák felé vezet. Ekkor az a száz, meg száz inas az iskola kapuján kilépve, szágul-dva rohan, verekedik, a legocsmányabb kifeje-zéssel traktálja a járó-kelőket, az üzletekbe kavicsokat dobál, ablakokat ver be és a jó Isten a megmondhatója, miket nem visz végbe. Hiába van ott a környéken az a pár rendőr, hárman-négyen nem mehetnek száz felé. Hát az iskola, a tanítók nem tudnak reájuk hatni? Nem. Az ez idő szerint ren-delkezésükre álló eszközökkel nem hogy ne-velni, de kellőképen oktatni sem lehet őket. Hiszen az inasok tulnyomó része nem azon szándékkal megy iskolába, hogy ott tanuljon, gondolván magában: hisz épen azért lett inassá, mert nem akart tanulni; azt hiszi, hogy ha mesterségét a műhelyben jól-rosszul megtanulja, elég lesz az az üdvösségre, a fő az, hogy kitöltötte inas-idejét és felszabadul-jon. Iskolába csak azért jár, hogy a műhely-ben végzett munkája következtében beállott fáradalmait kipihenje. Beszélhet neki a tanító a mit akar, végezheti tetet-leket ölt mun-káját a legjobb tehetsége szerint, alkalmaz-hatja az előirt fegyelmi szabályokat, az ered-mény nagyon csekély. Ha az iskolában nem figyel, nem tanulja meg, amit tanulnia kell, ismételnie kell az osztályt; törődik is vele, ő előtte ennek egyszerűen az lesz a követ-kezménye, hogy a következő esztendőben ugyanazon tanteremben kell eltölteni azt a 7 órát hetenkint, de a végeredmény az inas előtt ugyanaz, t. i. kitelik az ideje és felsza-badul, ha nem is vitte többre, minthogy 3 esztendeig az előkészítő osztály tanulója volt.

Pedig mily egyszerűen lehetne a bajon segíteni! Rendelné el a miniszterium, hogy addig nem szabaditható fel az inas, mig az ipariskola három osztályát sikerrel el nem végzi és legalább szabályszerű viseletet nem tanusit. Ha azután látja az az inas, daczára annak, hogy a szerződésileg kikötött inas-éveit kitöltötte, de a tanító-testület vélemé-nye szerint rossz magaviseletet tanusított és a kiszabott tananyagot nem sajátította el, nem szabaditják fel, még egy évig inaskodnia kell, akkor majd iparkodik tisztességesen visel-kedni nem csak a műhelyben és az iskolá-ban, de az utcán is.

Némi szolgálatot vélek teljesíteni a jövő iparos-nemzedék nevelése érdekében, midőn ezeket az ipariskolai bizottság figyelmébe ajánlom azzal, hogy talán nem ártana ily irányu rendelet kiadása érdekében az illető köröknél lépéseket tenni.

—n—y.

Egy kis darab Zágráb.

Tegnap számunkban ily czim alatt hozott levélre ma a következő levelet kaptuk:

A »Bácsmegyei Napló« tek. szerkesztőségének Helyben.

B. lapjuknak f. hó 7-én megjelent számában »Egy kis Zágráb« cim alatt megjelent közleményre vonatkozóan csakis az olvasó közönség iránti tekintetből a következőket jegezzük meg:

A nyilatkozó urak saját beismerésük szerint is a mi költségünkön rendezett zárt körű táncmulatságon hivatalosan jelentek meg és onnan csak többszöri erőlyes felszólítás és a vendéglős közbelépése után voltak kénytelenek távozni.

Ezen öket ért szégyent most az által akarják nyilatkozatukban szépitgetni, hogy minket megrágalmaznak és önmagukat mint a magyarság martirjait tüntetik föl. Nem általják a faji gyűlölség üszkét beledobni a közvéleménybe, csak azért, hogy illetlen eljárásuk következményeit elfogadhatóvá tegyék.

Reméljük, hogy a nyilatkozó urak ezen veszélyes czélzatu kísérlete kudarcot fog vallani, és a józan magyar közönségnél nem fog visszhangra találni.

Tisztelettel:

*Ifkovics Ivandekics János,
Dr. Szudarovits Benedek,
Dr. Szudarovich Ferencz,
Dr. H. Vojnits József,
Dr. Budincsevits János,
Ifkovics Ivandekics Imre,
Peich tukulyacz Gerő,
Malagurski Fábán,
Sztipics Károly,
Pletikoszich András,
Vujkovich Pál,*

SPORT.

Football match. A »Bácska Szabadkai Athletikai Club« f. hó 12-én d. u. 5 órakor a zombori uti pályán tartja az idei sportsaisonban második nagyobb szabásu football mérkőzését. Az agilis, fiatal egyesület ez alkalommal a »Magyar Athletikai Club« első csapatával mérkőzik, amely a bajnoki labdarugó mérkőzések tavaszi fordulója után az első osztályu bajnokság első helyezettjei között foglal helyet. A »M. A. C.« footballistái már nem ismeretlenek városunkban. A két csapat egymással először tavaly nyáron mérkőzött de eldöntetlen eredménnyel (2:2). Vasárnapi újabb találkozásuk lesz hivatalosan eldönteni, hogy footballistáink, akiket a »Ferenczvárosi Torna Club«-bal tartott mérkőzésük után joggal tekinthetünk a vidéki football-sport hivatott képviselőinek, tavalyi niveaujukhoz képest mutatnak e emelkedést. A vasárnapi mérkőzésre hazautozik a »Bácska« jelenleg Pesten időző football kapitánya Wagner Zoltán is, hogy így a küzdelem az első rangú ellenféllel szemben sikeresebb legyen. Reméljük, hogy a vasárnap meghozhatja városunk sport-közönségének azt az örömet, hogy pestiekkal szemben elvesztett, vagy eldöntetlen mérkőzések után egy diadalmat is lásson.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

A mai gabonaüzlet kedvező hangulattal nyílt meg és javult vételkedv és szilárd árak mellett eladatott 32.000 métermázsza buza 5—7 és fél fillérig magasabb árakon.

Rozs változ. tlan, tengeri és zab szilárd.

A határidő-üzlet a készáru buza emelkedésére szilárdult és barátságos hangulattal zárult.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	724	727—726
Buza apr. 1904	749	751—750
Rozs		
Rozs okt.-re	615	617—616
Rozs		
Zab májusra	—	—
Zab		
Zab okt.-re	532	534—533
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	632	634—633
Tengeri aug.-ra	632	634—633
Tengeri májusra	623	625—624
Repce aug.-ra	11:50	11:50—11:60
Repce		

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

4028 ttkvi 1903 szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bács-topolyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lakios és Balla újvidéki bej. czég végrehajthatónak Berger József ó-moroviczai lakos végrehajtást szenvedő elleni 290 korona 56 fillér és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a bács-topolyai kir. járásbiróság) területén lévő ó-moroviczai községben fekvő, az ó-moroviczai 999 számú betétben. A I. alatt foglalt 1844 hrsz. 1179 ö. i. számú ház és udvarból és az 1845 hrszám 120 négyzet öl területű kertből Berger Józsefet megillető jutaléokra az árverést 1066 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Augusztus hó 12 napján délelőtt 10 órakor ó-morovicza község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy 106 kor. 60 fill. készpénzben vagy az 1881. évi LX t. czikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet — §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a

kiküldöttkéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Bács-Topolyán 1903 évi június hó 30-án.

Janka,
kir. aljárásbíró.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sürgöny (villamos osongótyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagyüzetnek átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cóninens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, amelynek főképviseleje, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műhímzőgépeire, amelyekkel bármilyen complikált mintájú hímzést művésziessé lehet előállítani. Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos osongótyű) és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Kldek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán
Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Nagy partie tételek vásárlása következtében az alanti árúcikkek a következő **mélyen leszállított árakon** árúsítjuk:

Kitünően mosható zephirek	45 kr. helyett	26 kr.
Francia gouvre zephirek (a saison legújabb divatja)	60 » »	33 »
Szines és fehér batistók	55 » »	30—35 »
Liberti és twill selymek (óriási választék)	1 frt 50 » »	65 »
Francia foulard selyem ujdonságok	1 frt 70 » »	85 »

Egyidejüleg értesítjük a n. é. közönséget, hogy mivel túlhalmozott nyári árú készletünk van az összes divat cikkek u. m. a legújabb selymeket, zephireket, batistokat és szövet kelméket, a mai naptól kezdődőleg július hó 31-éig, **10%-al olcsóbban** adjuk el.

Tisztelettel

Schulhoff Ignác fia és társa.